

Dé Limburgse schlager bestaat niet

René Willems

Heerlen - Dé carnavalsschlager van Limburg komt dit jaar uit Heerlen. Na hun zege op het LVK zijn Paul en Leo opeens in de hele provincie veelgevraagde artiesten. Maar of heel Limburg uit volle borst meezingt, valt te betwijfelen: in Venlo breken ze hun tong over zinnen als 'Van al dat sjurge is ós bauw d'r waan versjangeleerd' vreest musicoloog John Hoenen.

John Hoenen spreekt uit ervaring. In 1972 schreef hij 'De zaate hermenie', een schlager die Maastricht op zijn kop zette en leidde tot de oprichting van tientalle zaate hermeniekes. Het liedje sloeg in als een bom, wat dialectvereniging Veldeke ertoe verleidde om 'De zaate hermenie' te verheffen tot carnavalsschlager van het jaar.

'De zaate hermenie' wordt dertig jaar later nog steeds gezongen met carnaval. In Maastricht, maar ook daarbuiten. Dé carnavalsschlager van Limburg is het echter nooit geworden. „Door het thema is het liedje ook buiten Maastricht te begrijpen”, analyseert Hoenen. „Maar elders struikelt iedereen over de taal: het is en blijft natuurlijk Maastrichts, en dat krijgen ze buiten Maastricht nu eenmaal niet fatsoenlijk over de lippen.”

Dat wordt ongetwijfeld ook het probleem met 'Twieë moal aafgezeëg' van Paul en Leo. „Een heel leuk liedje”, oordeelt kenner Hoenen. Maar wel geschreven in het - overigens prachtige - Heerlens dialect. In Parkstad is dat geen probleem: ook al spreken ze in Kerkrade anders dan in Heerlen, met zinnen als 'vier hant de heng vol kweëte' hebben ze daar waarschijnlijk weinig problemen.

Wat verder weg ligt dat echter anders. Het dialect van de Oostelijke Mijnstreek is zo volstrekt anders dan de taal die ze in Maastricht, Roermond of Venlo spreken dat het mooie liedje van Paul en Leo daar nooit een meezinger zal worden.

De vraag is of dat erg is. Hoenen vindt van niet. „Limburg is op taalkundig gebied nu eenmaal een lappendeken. We spreken allemaal ons eigen dialect. En laten we dat ook vooral blijven doen: die eigen taal benadrukt nog eens onze eigenheid. ”

De enige reden om van het Limburgs een eenheidsworst te maken is de commercie, analyseert Hoenen: „De platenmaatschappij heeft er alle belang bij dat een liedje in de hele provincie scoort, want dat stimuleert de verkoop. Dat is ook de reden waarom schlagers zelden nog over plaatselijke situaties gaan, wat vroeger toch hele leuke, actuele liedjes heeft opgeleverd.”

Eén voordeel heeft het, vindt Hoenen: „Het LVK heeft de afgelopen jaren zoveel aardige Limburgse liedjes voortgebracht dat we geen behoefte meer hebben aan 'Hollandse' carnavalsliedjes. In de cafés zullen we de komende dagen ongetwijfeld een paar liedjes van Frans Bauer horen, maar de tijd van Ria Valks 'worstjes op mijn borstjes' is gelukkig voorbij.”

En dat de populariteit van die Limburgse liedjes vaak beperkt blijft tot de eigen streek, ach, dat is geen ramp. Een meezinger zal 'Twieë moal aafgezeëg' in Maastricht of Venlo niet worden, maar ook daar zullen ze Paul en Leo de komende dagen ongetwijfeld als helden ontvangen. En als ze de 'Heëlesje' tekst niet onder de knie krijgen, dan is er altijd nog 'La la la la la'.

donderdag 19 februari 2004